

SID banka, d.d.
Damijan Dolinar, predsednik uprave
Saša Keleman, izvršni direktor
Ulica Josipine Turnograjske 6
1000 Ljubljana
E: info@sid.si

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
Matjaž Han, minister
Matevž Frangež, državni sekretar
Kotnikova ulica 5
1000 Ljubljana
E: gp.mgts@gov.si

Ljubljana, 29. 3. 2023

ZADEVA: Pobuda SID banki k izdaji zavarovanj za izdajanje plačilnih garancij poslovnim bankam

Spoštovani gospod Dolinar, minister Han,

Na nas se je obrnilo večje število podjetij, pretežno iz industrije materialov¹ (8 % BDP), ki se soočajo s povečanimi potrebami po obratnem kapitalu ob hkratnem povečanju sredstev za investicije za namen energetskega prehoda in zviševanje produktivnosti (nove avtomatizirane linije, stroji ali roboti). Potreba po obratnem kapitalu je izrazita za poslovne subjekte, ki morajo stroške energentov plačevati vnaprej in tega niso vnaprej predvidela v svojih poslovnih planih. Z rastjo cen energentov kot posledico ukrajinske krize so se slovenska podjetja, predvsem veliki porabniki energije, znašli pred problemom financiranja tega stroška. Izziv ni le rast cen energentov za uporabnike (pretežno imamo v mislih električno energijo in zemeljski plin, zakupljena lani za tekoče leto), s problemi kreditnih tveganj se srečujejo tudi dobavitelji. Vsak odjemalec energije ima s strani dobavitelja dodeljen določen limit za poslovanje z odloženim plačilom. To seveda pomeni, da 2x dvig cen energije povzroči padec tega limita (in s tem odloženega plačila) za polovico. Korelacija je linearna, kar pomeni da 3x dvig cen spusti limit za odloženo plačilo na 1/3. Če so imeli odjemalci do sedaj npr. 90-dnevni plačilni rok, ga imajo po novem 45 ali celo 30. Efekt pa je multiplikativen, saj visoke cene energije, še posebej v energetske intenzivnih panogah, pomenijo poslabšanje finančnega stanja (nižji dobički, nižja EBITDA), s čimer se že osnovni limiti, ki bi veljali ob nespremenjenih cenah energentov, znižajo. Tako smo prišli do situacije, da mnoga podjetja nimajo limitov za odloženo plačilo in morajo energente plačevati sproti ali celo vnaprej, kar je v že tako težki situaciji zanje dodatno likvidnostno breme.

Zaradi povečane negotovosti glede prihodnjega poslovanja in posledično znižanja bonitetnih ocen pri bankah morajo navedena podjetja plačevati višje stroške financiranja (v obliki višjih kreditnih pribitkov)

¹ Proizvodnja kemikalij in kemičnih izdelkov, gume in plastičnih mas, papirja in izdelkov iz papirja, nekovinskih mineralnih izdelkov, kovin, kovinskih izdelkov

ob dejstvu, da je višina 3-mesečnega Euribor-ja pri 3 % (24. 3. 2023). Glavnina posojil podjetjem je v obliki Euribor-ja in pribitka.

Najbolj ustrezna in najhitrejša rešitev nastale situacije bi bilo angažiranje SID banke kot državne banke, ki ima interventni mandat ter je kapitalsko dovolj ustrezna, da lahko del teh nacionalnih tveganj prevzame z obvladljivimi oz. sprejemljivimi tveganji. SID banka lahko ponudi možnost **zavarovanja za izdajanje plačilnih garancij**, s čimer lahko dobavitelji energentov omogočijo industriji materialov ohranjanje odloženih plačilnih rokov. SID banka garancij ne bi izdajala neposredno. To bi počele poslovne banke, katerim bi jih SID banka kot agent zavarovala. Po nam razpoložljivih podatkih SID banka nima zakonskih ali drugih regulatornih ovir za izdajo zavarovalnih polic za plačilne garancije (kar garancija za odloženo plačilo je; poleg tega na spletni strani SID banka navaja, da zavaruje garancije za vračilo avansov, ki so plačilne garancije). Tu je potrebno poudariti, da te zavarovalne police lahko izdaja za izvoznike (z več kot 50 % izvoza), kar pomeni, da ukrep ne pokrije vseh družb v državi, jih pa, glede na strukturo slovenskega gospodarstva, glavnino industrije materialov, ki se sooča z prej opisanimi izzivi.

Ukrep, sprejet prejšnji teden, da v okviru PS1 SID banka omogoči financiranje podjetij, ki jih je prizadela energetska kriza, sicer pozdravljamo, vendar menimo, da veljavni zakoni in uredbe ter posojilne linije ne nudijo zadostnega instrumentarija za prej opisane izzive, vse druge možnosti (finančni inženiring prek garancijskega sklada) pa so povezane vsaj z nekajmesečno implementacijo in ne bodo rešile aktualnih izzivov industrije materialov.

Pozivamo vas k čimprejšnji implementacija našega predloga, saj bomo le na ta način industriji materialov zagotovili ustrezno dinamiko izboljševanja poslovanja. Za dodatna pojasnila smo vam na voljo.

S spoštovanjem,

Vesna Nahtigal
generalna direktorica GZS

